

Kastamonu Vilâyetine bağlı Kargı Kazasının Çorum Vilâyetine bağlanması hakkında kanun lâyihası ve İçişleri ve Bütçe komisyonları raporları (1/363)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2304, 6/865

28 . III . 1952

Büyük Mille Meclisi Yüksek Başkanlığına

Kastamonu İline bağlı Kargı İlcesinin Çorum İline bağlanması hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 29 . II . 1952 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

A. Menderes

GEREKÇE

Kastamonu İline bağlı Kargı İlcesi; evvelce Çorum İlinin Osmaniçk İlcesine bağlı bir bucak iken sonradan Kastamonu İlinin Tosya İlcesine ilhak edilip bilâhara ilce haline getirilerek yine Kastamonu İline bağlı kalmış bulunmaktadır. Kargı'nın bucak merkezi halinde Tosya İlcesine bağlanması bir dereceye kadar terviç edilse bile, ilce haline getirildiğı zaman Osmaniçk ve Boyabat ilçelerinden alınan köyler de nazara alındığı takdirde araya İlgaz silsilesinden başka Elekdağı da karışmış oluyor ki, bu durumda bu semtteki köy halkının işleri güçleşmiş bulunur. Kargı ilce merkezinin Osmaniçk İlcesine arada engel teşkil edecek bir ârıza olmadan bakımı Devletçe idare edilir muntazam bir şose ile bağlı bulunması, il merkezi olan Çorum'a da Osmaniçk'tan başlayarak irtibat temin eden aynı şoseye sahip bulunması ve arada her ne kadar tabii sınır sayılan Kızılırmak bulunmakta ise de, bu ırmağın ilki noktasından köprü ile geçit temin edilmekle beraber, bu yıl üç yıllık yol programına alınan ve ödeneğı kabul olunan Osmaniçk'ın Aşağı Zeytinönü köprüsünün de yapılacağı ve Kargı'nın vasat köyleri Kargı'ya 30, aynı köyler Avlağı Bucagından Çorum İline 90 kilometre iken bu köyler Kastamonu İline 156 kilometre uzakta bulunması, halkın sıhhi durumu bakımından tedaviye muhtaç hastalarla mühim ve müstacel vakayide ve sait bolluğı ve tez elden maksada vâsil olunmasını bilen halkın Çorum İli Devlet Hastanesine baş vurmalarının kayden sabit olması, adı geçen ilce ve köylerinde idrak edilen pirinç, bamyayün, tiftik, buğday, arpa ve sair gıda maddeleri ve ticaret emtiasını Osmaniçk, Çorum, Merzifon ve Samsun pazarlarında satmak suretiyle iktisadi durumlarını kolaylıkla geliştirmeleri dolayısıyla hayati ve zaruri ilcaat bakımlarından çok açık ve haklı olarak Çorum İline bağlanmasının gerektiğı yetkili kurulların mütalâalarına dayanılarak Çorum Valiliğinden teklif edilmiştir.

Kastamonu İdare Kurulu; Kargı İlcesinin iktisadi ve zirai bakımdan Kastamonu'ya nazaran Çorum'la daha ziyade ilgili bulunduğu tahakkuk etmesi ve realitenin de bunu teyit eylemekte olmasına, gidiş ve geliş sağlıyan karayolunun müsait bulunmasına göre bu ilcenin Kastamonu'dan alınarak Çorum İline bağlanmasını zaruri kılan sebeplerin yerinde bulunduğunu mütalâa etmesine karşı, Kastamonu Genel Meclisi; 28242 nüfus, 3 mahalle ve 58 köyden müteşekkil ve halen il merkezine 125 kilometrelik yol ile bağlı bulunan Kargı İlcesinin, 1951 yılı içinde inşasına baş-

lanan Kargı - Taşköprü yolu ile, bu mesafenin 90 kilometreye ineceğini belirterek Kargı'nın bundan böyle de Kastamonu'ya bağlı kalmasının ilenin kalkınması ve halk için daha faydalı olacağını mütalâa etmiştir.

Bakanlığımızca yapılan incelemede; 28242 nüfus, 3 mahalle ve 58 köyden ibaret olan Kargı İlcesi gerek Kastamonu'ya ve gerek Çorum'a karayolu ile bağlıdır. Bu mahalle ve köyler; Kastamonu'ya âzami 166 ve asgari 126 kilometre mesafede olmasına mukabil, Çorum İline âzami 161 ve asgari 121 kilometre mesafede bulunmaktadır. Kargı'yı Çorum'a bağlayan yol üstündeki Ovacık çayı senenin muayyen günlerinde seyrüseferi inkıtaa uğratmakta ise de Hacı Hamza Köyü ve Osmançık İlcesinden Çorum'a ulaşan yolda başka bir ârıza dahi mevcut değildir. Buna mukabil Kargı, Kastamonu arasındaki yolun aynı kolaylığı sağlamaması ve Büyük ve Küçük İlgaz dağlarının tabii ârızası dolayısıyla yolun bilhassa kış mevsimlerinde sık sık kapanması halkın il merkeziyle olan irtibatını güçleştirmektedir. Esasen halkın Çorum'a bağlanmasını istemesindeki sebeplerin başında yol durumu gelmektedir. Coğrafi bakımdan Kargı İlcesi müstakil bir hususiyet arz ederek her iki il arasında mutavassıt bir durum gösterdiği ve Kargı'nın en büyük serveti Çeltik ziraati olup ilenin kuzey tarafındaki dağ köylerinin iktisadî ve ticari sahada Taşköprü, Boyabat ve Tosya pazar ve panayiri ile ve ilenin Güney bölgesindeki köylerin ise Osmançık İlcesi ve Çorum İli ile alâka ve münasebetleri olduğu da bir hakikat olup motörlü vesaitin bugünkü iktisadî durum itibarıyla temin ettiği kolaylık ve sürattan istifade ederek istihsal maddelerini İstanbul, Ankara ve Samsun gibi büyük piyasalara doğrudan doğruya sevk etmek suretiyle de Kargı'nın ticaret sahasında ileri bir adım attığı görülmekte Osmançık ve İskilip'ten her hafta Kargı pazarına gelen halkın hububat ve tuz gibi hayati maddeleri bu pazardan temin ettikleri sonucuna varılmış olup Kargı İlcesinin Çorum İline bağlanması hakkındaki Çorum yetkili kurullarıyla Kastamonu İdare Kurulunun müspet mütalâası idari, coğrafi ve ekonomik sebeplerle yerinde görülmüş ve işlemi de İl İdaresi Kanununa uygun bulunmuş olduğundan ilişik kanun tasarısı bu maksatla düzenlenmiştir.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/363

Karar No. 45

18 . VI . 1952

Yüksek Başkanlığa

Kastamonu İline bağlı Kargı ilçesinin Çorum İline bağlanması hakkında Hükümetçe hazırlanan kanun tasarısı İçişleri Bakanlığı mümessillerinin iştirakiyle komisyonumuzca incelenmiş olup Hükümet gerekçesinde ileri sürülen mucip sebepler komisyonumuzca da muvafık görülmüş olduğundan sözü geçen Kargı İlcesinin Çorum İline bağlanmasına ekseriyetle karar verildi.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı V.

Bursa

Müstenkifim.

N. Yılmaz

Bu rapor Sözcüsü

İzmir

P. Arat

Kâtip

Amasya

K. Eren

Çorum

B. Koldaş

Kastamonu

Muhalifim.

F. Keçecioglu

Niğde

Çekirserim.

F. Ecer

Balıkesir

S. Başkan

Çorum

S. Özer

Kütahya

Müstenkifim.

Y. Aysal

Samsun

Muhalifim.

M. Özkefeli

Van

İ. Akın

Çoruh

Müstenkifim.

Z. Ural

Diyarbakır

N. Önen

Muğla

Muhaliifim

Y. Başer

Trabzon

Muhalifim.

H. Orhon

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No : 1/363

Karar No : 70

6 . IV . 1953

Yüksek Reisliğe

Kastamonu Vilâyetine bağlı Kargı Kazasının Çorum Vilâyetine bağlanması hakkında İçişleri Vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 28 . III . 1952 tarihli ve 6/865 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası İçişleri Komisyonu ile birlikte komisyonumuza havale olunmakla Vilâyetler İdaresi Umum Müdürü hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek lâyihanın mucip sebeplerinde yazılı mufassal izahata gerek Hükümet Temsilcisinden alınan mütemmin mâlûmata nazaran, Kargı Kazasının evvelce Çorum Vilâyetinin Osmanlı Kazasına bağlı bir nahiye iken sonradan Kastamonu Vilâyetinin Tosya Kazasına bağlanmış, bilâhara da kazaya kalbedilmiştir. Coğrafi vaziyet itibariyle de Kızılırmak nehri üzerinde mevcut ve yapılmakta olan köprüler dolayısıyla Çorum Vilâyetine bağlandığı takdirde gerek iktisadi bakımdan gerek halkın Vilâyet merkeziyle olan adli, idari ve sair hususlardaki irtibatında kolaylıklar ve geniş imkânlar temin olunabileceği halde Kastamonu'ya bağlı kalması Kargı - Kastamonu arasındaki Ilgaz dağlarının tabii ârızası ve Kış mevsiminde ekseriya geçit temininin uzun zaman mümkün olanamaması sebebiyle halkın Vilâyet merkezi ile irtibatını güçleştirmektedir.

Mahallî halkın Kargı Kazasının Çorum Vilâyetine bağlanması hususundaki arzularını bildiren müracaatları ile aynı zamanda Kastamonu Vilâyet İdare Heyetinin ve Çorum Vilâ-

yetinin salâhiyetli heyetlerinin gerek iktisadi ve gerek coğrafi bakımdan Kargı Kazasının Çorum Vilâyetine bağlanması hakkındaki müspet mütalâları nazarı dikkate alınarak Hükümetçe kanun lâyihasının sevk edilmiş olduğu anlaşılmiş ve İçişleri Komisyonu tarafından aynen kabul olunan kanun lâyihası üzerinde yapılan uzun görüşmelerden sonra komisyonumuz da kanun lâyihasını Hükümetin teklifi ve hile aynen kabul etmiş ve maddeler şeklen değiştirilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Bursa K. Yılmaz	Reis V. Giresun M. Şener	Sözcü İstanbul H. Hüsmen
Kâtip Sivas H. İmre	Ankara M. Bayramoğlu	Antalya A. Sarıoğlu
Çanakale K. Akmanlar	Eskişehir A. Potuoğlu	Giresun H. Erkmen
İstanbul E. Adakan	İzmir T. Gürerk	Kırklareli Ş. Bakay
Konya M. A. Ülgen	Ordu R. Aksoy	Seyhan S. Barı
Sivas R. Ş. Sırer	Trabzon Kastamonu	Trabzon C. R. Eyüboğlu
S. F. Kalaycıoğlu	Komisyonunda izah ettiğim sebeplerden dolayı lâyihamın reddi taraftarıyım	H. Türe

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Kastamonu İline bağlı Kargı İlcesinin Çorum İline bağlanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Kastamonu İline bağlı Kargı İlcesi; Çorum İline bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı
A. Menderes Başbakan Yardımcısı

Devlet Bakanı Adalet Bakanı ve
Dışişleri B. V.
R. Nasuhioğlu

Millî Savunma Bakanı İçişleri Bakanı ve
H. Köymen Dev B. V.

F. L. Karaoşmanoğlu

Dışişleri Bakanı Maliye Bakanı
H. Polatkan

Millî Eğitim Bakanı Bayındırlık Bakanı
T. İleri K. Zeytinoğlu

Ekonomi ve Ticaret Bakanı Sa. ve So. Y. Bakanı
Muhlis Ete Dr. E. H. Üstündağ

Gümrük ve Tekel Bakanı Tarım Bakanı
Sıtkı Yırcalı N. Ökmen

Ulaştırma Bakanı Çalışma Bakanı ve
S. Kurtbek İşletmeler Bakanı V.
N. Özsan

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Kastamonu Vilâyetine bağlı Kargı Kazasının Çorum Vilâyetine bağlanması hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Kastamonu Vilâyetine bağlı Kargı Kazası; Çorum Vilâyetine bağlanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini ic-
raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.